

k svojemu velikemu premoženju. Dohodki iz od državnih organov upravljanih posestev tujih državljanov ali sekvestur so bili določeni za podpore invalidov, vojnih oškodovancev in sirot, pa vsi ti reveži so od tega le malo dobili. Nekaj časa so se izdajale podpore največ po 1000 dinarjev za reveže, ki so v vojni vse izgubili, pa tudi to se je kmalu ustavilo, češ, da so vsa sredstva že izčrpana. Z vojnimi plenom in z vojnimi odškodninami je upravljala Pašičev prijatelj pravosodni minister dr. Markovič in doznalo se je, da so bili samo njegovi in Pašičevi prijatelji deležni velikih podpor iz teh zakladov in dohodkov. Med imeni teh »revežev in oškodovancev« najdemo celo vrsto srbskih in židovskih bankirjev, podjetnikov in raznovrstnih verižnikov.

Ko so invalidi začeli groziti, da napravijo vladi veliki škandal, ki bo odmeval po celem svetu, če ne izpolni svojih obljub in ne reši invalidskega vprašanja, je Pašič le našel toliko denarja, da je začel invalidskim odbornikom, ki so se utaborili pred vlado, izplačevati dnevnic — najprej po 80, potem pa po 100 dinarjev. S tem je hotel invalidske odbornike pridobiti na svojo stran in če bi padla njegova vlada, bi jim sladko in otoplo dejal: »Vidite, moji dragi, vse bi vam bil dal, a sedaj pa ne morem, ker pada moja vlada. Dnevnic sem vam dajal in iz tega lahko vidite, kako dobro sem mislil z vami...« Seveda, če bi Pašičeva vlada trdno stala, bi tudi invalidski odborniki v Beogradu brez dnevnice stradali in trpeli, kakor pač vsi drugi invalidi v naši državi.

Iz strahu pred koncem današnjega režima se je tudi toliko skrbelo, da pride čimprej milijardni vojni kredit pod streho. Pašič se je bal, da izgubi svoje ljudi, če ne vidi pri njemu polne vreče denarja in če ne more nastopiti kot dober Miklavž z bogatimi darili za vsako podporo njegove politike in vlade. Izglasovanje kredita ni delalo skrbi. Vlada ima svojo glasovalno mašino v zbornici in da ta zadostuje, se je oskrbelo z znano nezasišeno odstranitvijo 59 komunističnih poslancev in s politiko Beograda proti Hrvatim. Važnejši je bil liferant, ki bi dal oblastnikom dovolj zaslužiti, in tudi ta se je našel, da pa stvar v javnosti lepše izgleda, so tako-le postopali pri njegovi izbiri:

Po sprejemu kredita se je sestavil poseben ministerski odbor, ki naj bi proučeval razne nabavne ponudbe. Pojavila sta se dva agenta, neki Kondič in neki Aranđelović, kakor da — zastopala vsak svoje podjetje in ministri so modrovali, katero bi bilo bolje, končno so se pa odločili za Kondiča. Pozneje se je pa dognalo, da oba agenta zastopata eno in isto tvrdko, ki je bila seveda že poprej dogovorjena s Pašičem in vojnim ministrom, da bo ona sama »lifrila« in da bo dala tudi primerno zaslužiti. Izbiranje in proučevanje ponudb v ministerskem odboru je bila navadna, dogovorjena igra in ministrom, ki so jo igrali, bo gotovo kaj izdatnega odpadlo.

Dobrih pet milijard sprejetega vojnega kredita s francoskim posojilom vred, to je mnogo denarja, dosti izkoriščevalcev in pijavk se bo nasitilo, Pašič je pa tudi za druge poskrbel. Ko so se pajdašem iz širšega kroga cedile sline po literacijah, ki si jih je za sebe, za svojega sina in za svoje najozje zaupnike pridržal, je našel Pašič takoj tolažljivo besedo: Ne bojte se, bračo radikali in demokrati, to še ni vse! Zidali bomo v Bosni veliko fabriko za orožje in za njo se bo »lifrilo« lahko še leta in leta, predno se vse uredi in tudi potem ne bo manjkalo zaslužka.

Tako vlada sedaj splošno zadovoljstvo v vladnem taborju, pijavke so site in da jih v siti lenobi ne bi motila neprijetna misel na hrvatski blok in na celokupno opozicijo v parlamentu, so tudi skupščino poslali na počitnice do 2. decembra.

## Na korajžo nas vabijo.

Nekateri naši ljudje pravijo, da se ne splača baviti se s »Samostojno« stranko. Narod je »Samostojni« povsod obrnil hrbet. Po njih delih so jih spoznali, samostojne zapeljivce. In naše ljudstvo obračunava sedaj s temi nesrečniki tako, kakor obračunata oče in mati z zapeljivcem. Z brezovko ali grčavo palico ga tirata od hiše proč. Taka usoda je zadela tudi one prešernejše, politične goljufe in zapeljivce, ki so dne 28. novembra l. 1920 pri volitvah spravili v nesrečo ne samo slovenskega kmeta, temveč celokupen slovenski rod. Da jih otmemo pozabljivosti, je treba, da od časa do časa beležimo, kako se godi našim »prijateljem« v samostojnem taboru, kako pišejo, kako govorijo pred ljudstvom, a kako delajo v Beogradu.

V »Kmetijskem listu« piše znani izbeglica iz goriške Vrtojbe Mermolja, da se ne boji za Stajersko. Seveda se mu ni treba bati, ker itak pri nas nima kaj več iskati. Pravi, da položaj »Samostojne« ni ravno obupen. To se reče z drugimi besedami: Prišli so do prepričanja, da jih narod ne mara več. Dragoceno priznanje. Mermolja sam piše: »Pred časom sem prišel na potovanju (???) v kraj, kjer je dobila naša (SKS) stranka 150 glasov. Rečem nekemu, da bi imeli tu shod. Pa mi pravi: »Kaj hočete? Dobra nam ne prinesete, slabega pa je itak dovolj.« In Mermolja ni smel govoriti v tistem kraju. S svojim adjutantom, bivšim glavnim tajnikom Samostojne Konrad Brusom jo je moral na tihem po stranskih potih pobrisati iz tistega kraja. In ta kraj se zove Sv. Jakob v Slov. gorah. Takih krajev, kjer je naše ljudstvo spoznalo, da je na Stajerskem Mermolja zapeljal ljudstvo pred brezno gospodarskega in narodnega propada, je na stotine. Ljudem so se po vseh selih odprle oči. Sedaj se Mermolja, Drogenik in Dobnik (Urek pa se še vedno kupa) tolažijo s tem, da »bo že bolje.« Saj je Mermolja napisal v zadnjem »Kmetijskem listu«:

»Klerikalci bi mogli k večjemu še enkrat pokazati, kaj da zmorejo.«

Val obsodbe goljufive »Samostojne« gre med ljudstvom naprej, kakor mogočen vihar. Najhujše »samostojne« trdnjave padajo, ljudstvo ne mara več slišati govora samostojnih poslancev in agitatorjev. Pri nas na Stajerskem si ta stranka ne upa več prirediti javnih shodov, razun če pošlje kak okrajni glavar Pucju na pomoč cele kolone žandarjev. Naziva »samostojnež« se vsak pošten človek sramuje. Dogodili so se slučajni, da hočejo ljudje vložiti tožbo za razžaljenje časti, ako kdo koga naziva »samostojnež«.

In dasiravno voditelji Samostojne vidijo in čutijo vse to, vendar se delajo slepe in gluhe. Čitateljem »Slov. Gospodarja« je gotovo znano, da pičljivi (po nemško: Straus), ko opazi nevarnost in ne more več uteči, vtakne svojo glavo in vrat v gosti grm, misleč: »Jaz ne vidim preganjalca in tudi on mene ne bo opazil.« Dasiravno samostojnežev do mala nihče več ne mara, vendar se še vsiljujejo našemu ljudstvu, še vedno kličejo drug drugega na korajžo. Svojo neznanost, svojo borno število hočejo spajati ti ljudski zapeljivci z vsemi onimi strankami, ki niso v našem taboru. Podobni so nekdanjim malim Črnogorcem, ki so ob vsaki priliki naglašali: »Nas in Rusov je 100 milijonov.« Ne slepijo samo ljudstva, temveč tudi sami sebe. Strašijo nas s svojimi mesarji in vojnimi dobičkarji ter birti, ki so baje na Kranjskem njihovi pristaši. Mermolja in »Kmetijski list« smatrata, da radi teh ljudi z usnjatimi suknjami in obširnimi trebuhji njih stranka stoji na Kranjskem dobro.

Mi pa pravimo: Vse klicanje na korajžo samostojnim zapeljivcem ne bo nič pomagalo. Zapeljivce in coprnice so nekdanj zažigali na grmadah, a ljudstvo danes samostojne politične goljufe in zapeljivce meče na cesto.

Ob 12. uri je od samostojnih prerokov zapeljan narod spoznal, da je bil na krivi poti, na poti propada.

## Socijalni tečaj

za kmetijske fante in može v dneh 27., 28. in 29. decembra  
Predavanja in predavatelji:

I. Kmet v zgodovini: 1. Zgodovina kmetijskega gospodarstva v Srednji Evropi (dr. Korošec). 2. Zgodovinske borbe kmetijskega stanu (M. Krajnc). 3. Najnovejša zgodovina kmetijskega gospodarstva (dr. Basaj). 4. Kmet kot delavec, obrtnik in trgovec v moderni dobi (dr. Korošec).

II. Kmet in gospodarstvo: 1. Zadrugištvo (dr. Basaj). 2. Zavarovanje (Vinko Razgoršek). 3. Velikost kmetijskega gospodarstva obrata (poslanec Sušnik). 4. Agrarne reforme (poslanec Sušnik). 5. Posel in delavec (M. Krajnc). 6. Kmetijska proizvodnja (učitelj Košar). 7. Cene kmetijskih pridelkov (učitelj Košar). 8. Cene živini in mesu (J. Kos). 9. Izvozna in uvozna politika (poslanec Sušnik).

III. Kmet kot član človeške družbe: 1. Kmet in rodbina (dr. Kulovec). 2. Kmet in občina (J. Vesenjaj). 3. Kmet in država (dr. Hohnjec). 4. Politika (dr. Kulovec).

IV. Kmet in proročje: 1. Splošna, politična, gospodarska izobrazba kmeta (dr. Ogrizek). 2. Kmet in vera (dr. Jeraj). 3. Orel (J. Krošl). 4. Zmaga naših idej (dr. Hohnjec).

Izobraževalna društva, Orli, Mladeniške zveze, Kmetijske zveze!

Posljite na tečaj najsposobnejše in najdelavnejše svoje odbornike in sodelavce, mladeniče in mozel — Prijavite jih kmalu! Prijavo pošljite na »Tajništvo Slovenske krščansko-socijalne zveze, Celje, hotel Beli vol.« V prijavi sporočite tudi: 1. starost. 2. predizobrazbo (šolo). 3. poklic.

Tisti, ki želijo skupno hrano vse 3 dni, naj pošljejo obenem s prijavo 220 K. Kdor želi hrano samo 2 dni, naj pošlje 150 K, za samo 1 dan pa 75 K. Stanovanja bodo brezplačna. Zato tisti, ki bodo imeli svojo hrano, na tečaju sploh ne bodo imeli nikakih stroškov.

Vsak udeležene se s prijavo zaveže, da bo vse 3 dni na tečaju vztrajal in se predavanj redno in točno udeleževal. Le tako bo imel od tečaja tudi korist!

Tajništvo SKSZ v Celju.

Filipov:

## Denar in gospodarstvo.

Zadnjič je gornjeradganski dopisnik »Slovenskega Gospodarja« lepo izračunal in pokazal, kaj ima dandanes tisti v vrednosti, ki je imel pred vojsko v hranilnici 300 K. Danes si hočemo malo pogledati, zakaj je vrednost naše krone tako močno padla in zakaj še vedno pada, čeravno so jo skušali zadnje mesece umetno dvigniti.

Podredovan greh.

Prva in glavna krivda manjvrednosti naše krone je svetovna vojska in gospodarstvo bivše avstrijske uprave z denarjem. Zlato, kar so ga imeli za podlago za papirnate krone, so večinoma pripravili, kajti od 1300 milijonov kron zlata je bilo koncem vojske le okroglo 240 milijonov, papirnatega denarja pa je bilo ob začetku vojske pri avstro-ogrski banki za 4500 milijonov kron, ob koncu vojske pa za okroglo 50.000 milijonov, torej več kot desetkrat toliko. Ta greh smo mi podredovali. Na ozemlju, ki je prej bilo pod Avstrijo in Srbijo in je sedaj jugoslovansko, smo imeli okroglo devet del avstrijskih kron. Toda »še bi se dalo stvar razmeroma urno urediti, ako bi si vzeli za vzgled Čehoslovaško, ki je

tudi imela samo avstrijske krone, pa jih je znala iz lastne moči s svojim premišljenim načinom gospodarske dvigniti, da ima danes njena krona že približno osmi del predvojnne vrednosti, čeravno je bila prej ob prevratu ravno toliko vredna, kakor naša. Kar se je posrečilo Čehom, bi se lahko tudi nam, ker imamo še v marsičem ugodnejše pogoje.

Kako so z našo krono gospodarili?

Znano je, da so našo krono najprej navezali na dinar in dinar je bil Beogradu in demokratskim finančnim ministrom državni denar, v jedru le malo več vreden, kakor krona. Računanje s krono so najprej izpoderinili v bivši Srbiji, potem pa v naših pokrajinah. Prvi večji udarec po vojni so dali naši kroni s tem, da so jo po volji demokratov drugi markirali ali žigosali ter nam pri tem odvzeli peti del (20 odstotkov), potem pa preostalo zamenjali v razmerju 1:4. Že samo na sebi smo s tem izgubili naenkrat okroglo tri četrtine našega premoženja v denarju.

Toda veliko hujše so bili udarjeni še oni, ki so imeli pred vojsko vloženi denar, kajti beograjski demokratski modrijani niso nič ločili predvojnih, medvojnih in po vojnih hranilnih vlog. Oni so diktirali: krona je krona, kakor krava je krava, pa naj bo najlepša ali najbolj mršava, naj bo živa ali samo naslikana.

Vedno več papirja!

Dobro, preboleli smo hud udarec, ki smo ga dobili z zamenjavo. Večina se je tolažila in računala: sedaj bomo pa tem lažje in boljše gospodarili. Kaj se je zgodilo? Gospodarilo se je zadnji dve in pol leti na račun vrednosti naše krone, kajti v tej dobi smo dobili v promet ravno toliko dinarjev, kakor smo imeli praj papirnatih kron. To vidimo iz izkazov Narodne banke. Sedaj smo že vsled vednega tiskanja bankovcev (povrh jih ne tiskamo doma, temveč v Parizu in v Ameriki, da nas še tudi ta papir več stane!) srečno pri stanju leta 1920. Že vsled same te okolnosti je dinar na stališču vrednosti krone.

Zakaj se tiska toliko denarja?

Ako bi se tiskal ta denar samo zaradi prometnih potreb, bi ne bilo nič hudega, toda denar se tiska, ker ga rabi finančni minister za plače vojski, uradnikom in uslužbenecem in zraven za sto in sto reči, ki bi jih lahko pogrešali odnosno opustili. Ker se torej redni izdatki ne krijejo z rednimi državnimi dohodki, meče na škodo vrednosti finančni minister ven vedno večje množine papirja. Mi gremo v našem državnem gospodarstvu popolnoma isto pot, kakor Nemška Avstrija, samo ne tako hitro.

Kako spraviti proračun v red? Ali naj uvedemo nove davke? Ne, ni treba. Pred vsem naj vsi kraji in vsi stanovi v naši državi plačajo toliko, kakor plačujemo Slovenci, pa bo kasa finančnega ministra že izdatnejše polna! Če to redno plačevanje in izjednačenje ne bo zadostovalo, potem moramo napraviti tako, kakor napravijo kmet: če mu gospodarstvo ne nese za avtomobil, celo za kočijo ne, pa se vozi z vozom brez »feder« in z garcami. Tudi mi bomo morali v državnem gospodarstvu zavreči avtomobil in kočijo ter morali lepo ponižno furati za navadnim vozom. Treba bo pač črtati velik del izdatkov za vojsko, treba bo štediti pri nastavljanju uradništva in skrajšati število, treba bo črtati vse izdatke za Sokolstvo, gledišča in stotine podobnih reči, kjer se lahko prihrani lepe milijone. Najbolj pa izgnati ostudno korupcijo.

Naš izvoz in uvoz.

Vrednost denarja je poleg rednega, dobrega proračuna odvisna tudi od izvoza in uvoza. Ako je vrednost stvari, ki jih uvozimo v državo večja, kakor je vrednost blaga, ki ga pošiljamo ven iz države, potem pravimo: naša trgovinska bilanca je pasivna. Mi več izdamo, kakor pa prigospodarimo. Z drugimi besedami: mi lezemo pri tujcih v dolgove. Ali je to potrebno? Gotovo, brez uvoza ne moremo biti, ali ni treba, da bi vse uvažali, kar uvažamo. Vzemimo za vzgled samo sladkor! V naši državi imamo 7 tovarn za pridelovanje sladkorja in če bi vse vedno delale toliko, kolikor bi lahko, ne bi trebalo uvažati niti enega kilograma. Kako je v resnici? Rabimo nad 7 tisoč vagonov na leto, pridelamo v naših tovarnah pa le okroglo 4 tisoč vagonov, torej uvozimo vsako leto najmanj 3000 vagonov, katere kupimo večinoma na Češkem in celo v Ameriki. Zakaj to? Ker smo tako neumno začeli izvajati agrarno reformo, da smo uničili velik sladkorne domače industrije in ker naš nesposobni promet ne spravi niti tega polovičnega pridelka sladkorne pese pravočasno in v redu v tovarne. Kakor je s sladkorjem, tako je še s celo vrsto drugih predmetov. Uvaž pa se tudi reči, ki jih prav nič ne bi rabili. Recimo: mi bi prav lahko živeli brez tujih »fmih« vin, likerjev, šampanjcev, tujih jedi in raznih lepotečnih in gizdalinskih reči. Seveda bi moralo postati življenje v naših velikih mestih pri moških in ženskah bolj preprosto in pošteno.

Naša posojila.

Pri posojilih, ki smo jih najeli, bi morali pogledati dobro za vsak dinar, ali ga res porabimo v državno korist, ali ga plodonosno naložimo. Sedaj pa si oglejmo samo, kaj se dela z dolarskim posojilom! Rekli so, da bodo zidali železnice, pa je šel in zabil že celo vrsto milijonov dinarjev »pomočnik« finančnega ministra za »dviganje« naše valute. Kako jo je dvignil? Tako, da se tisti dolarji fuč, valuta pa naglo gre zopet na tisto točko, na kateri je bila, predno je ta gospod strokovnjak začel svoje »strokovnjaško« delo. In takih reči je še cela vrsta.

Ali zdaj veste vsaj osnovne vzroke, zakaj je naš denar brez vrednosti? Pustite gospodariti našim samostojnežem, našim demokratom in njihovim bratcem še



naprej, pa boste kmalu imeli brezvredni denar. Namesto, da tarnate čez drago obleko, drago železo, drago sol, drag sladkor, pojditi in izženite politične hinavce in goljufe, ki so zadnji dve leti tako gospodarili, da bodo tudi najboljši možje z bridko težavo komaj popravili in uredili, kar se je zadnji dve in pol leti pokvarilo.

## Politični ogled.

Država SHS.

Hrvatski blok je objavil naslednje predpogoje parlamentarnega pta v cilju sporazuma med Srbi in Hrvati: 1. Na srbski strani bi bilo treba, da pri reševanju kmetijskega vprašanja vidno sodeluje Stojan Protič, ki si je s svojim ustavnim načrtom, s svojo dveletno borbo za revizijo vidovdanske ustave ter s svojim poznavanjem hrvatskih razmer pridobil posebno zaupanje celega Hrvatskega bloka. 2. Zastopniki srbskega naroda, ki so zadnje mesece javno obsojali današnji protiljudski, reakcionarni in nad vse protihrvatski režim in to iz prepričanja, da je ta režim nesreča in propast tudi za srbski narod, kakor tudi vsi zastopniki srbskega javnega mnenja, ki so za pravičen sporazum s Hrvati, morali bi v parlamentu in časopisju omogočiti, da se ta režim vrže in takoj sestavi vlada narodne koncentracije kot volilna vlada in kot vlada sporazuma s Hrvati, ki bi v najhujšem času razpisala volitve in v svrhu priprav za svobodne volitve takoj postavila vso državno upravo na temelj zakonitosti, posebno pa vrgla z vladnih mest nasilne in korumpirane eksponente režima na Hrvatskem, v Bosni in Dalmaciji. 3. Zunanja politika naj bo miroljubna, a odločna. 4. Celokupna finančna in gospodarska politika se mora ravnati izključno po najnovejših ljudskih zahtevah.

V smislu sklepa plenarne seje zastopnikov mora načelstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke in Hrvatskega bloka storiti vse, da bodo o teh predpogojih poučeni vsi glavni zastopniki srbskega naroda. Podpisani: Stjepan Radić, dr. Drinković, dr. Maček.

Končna odločitev za odhod v Beograd ni padla zato, ker se je na seji povdarjalo, da je treba počakati, da se razčistijo razmere v Davidovičevi skupini in da je treba dognati, koliko ljudi imata za seboj Stojan Protič in Ljuba Davidovič.

Pristaši Pašič-Pribičevićevega režima delajo na vse kriplje, da bi preprečili sodelovanje Hrvatov. Poslužujejo se laži in obrekovanja vseh vrst ter skušajo še vedno prepričati javnost, da so oni edino sposobni in poklicani krmari države. Sedaj, ko je dr. Ninčić na orijentski konferenci, govorijo neprestano o njegovih velikih uspehih in to ima tudi samo namen vplivati na javnost, da bi bilo že radi mednarodnega položaja škodljivo spreminjati vladno politiko.

Pašič se je bil odločil za agitacijsko potovanje po Vojvodini. V Novem Sadu je že bil, hotel je še naprej na shode in sestanke, ko je pa slišal, da je tudi Protič na potu v Vojvodino, jo je takoj odkuril nazaj v Beograd.

Poslanec Angjelič, ki je že od nekdanj v demokratskem klubu najostrejšje nastopa proti Pribičeviću, je izdal na svoj volilni okraj v južni Srbiji proglas, kjer pravi, da so radikalni in pa Pribičevićevi demokrati največja nesreča za državo. Ti ljudje so prečani, v Beogradu pa hočejo biti večji Srbi od samih šumadincev in sicer samo radi tega, ker jim je oblast in denar najmilejše na svetu. Poslanec pravi, da se bodo morali pošteno srbski seljaki zopet enkrat zbrati, kakor nekdanj proti Turkom ter ponovno osvoboditi Beograd od krivic, ki so v njem zagospodarile.

Ministrski spor radi izvoza svinj je celo vnete pristaise današnje vlade presenečil. Vsem je jasno, da gre samo za to, ali bo izvažal svinje Pucelj ali pa Zerjav — ali samostojnezi ali pa demokrati in celo «Beograjski Dnevnik», ki je toliko zagovarjal in proslavljal današnjo vlado, je ob tej priliki napisal članek, v katerem pravi, da je boljše če izgubimo ministre kot pa svinje. Naštev ministrov enega za drugim, tudi Pašiča in Pribičevića ter pravi pri vsakem, da bi država samo pridobila, če se ga iznebi.

Pašičeva grabežljivost in samopašnost pa gre tudi že tako daleč, da celo vladnim ljudem preseda. Tako je Pašič v svoji trmi enostavno odvrzel kakih 300 prošenj in pritožb, ki so bile od skupščinskih odborov pripravljene za rešitev, in ko se je govorilo o stanovanjskem zakonu, se je Pašič zopet izkazal s svojim nazadnjaštvom in videlo se je, da se niti najmanj ne briga za strašno stanovanjsko bedo v celi državi, temveč, da misli samo na svoje hiše v Beogradu in po drugih krajih Srbije. — Ni čuda, saj je prvi in največji hišni posestnik cele Jugoslavije. V Beogradu ima 60 hiš, na Kosovem pa — 175 in še vojno odškodnino je dobil, da jih popravlja in preurejuje.

Da njegov sin Rade ne zaostane, se je pa tedaj poskrbelo, ko je pomočnik finančnega ministra bankir Plavšič dvigal našo valuto. Porabili so se vsi dolarji ameriškega posojila, porabilo se je 25 milijonov zlatih kron, katere je dala Avstrija kot vojno odškodnino, izvoz našega denarja je bil zabranjen, samo Pašičev sin s svojimi ožjimi prijatelji je lahko nosil toliko dinarjev ali celo dolarjev s seboj, da si je v Berlinu, ravno tedaj, ko je začela nemška marka padati, lahko kupil kar celo ulico — 23 hiš za 200 milijonov mark. Na ta način so tudi drugi porodičarji postali hišni posestniki v Berlinu, — nakupilo se je okrog 600 hiš in zato ni čudo, da valuta zopet pada. Dolarji so šli, zlate krone so šle, režim se je nekaj časa bahal, s svojo uspešno valutno politiko, sedaj se pa pripravlja, da se ob kakih drugi priliki zopet za nekaj dni proslavi in bankir Plavšič gre zopet

nazaj k svoji banki, ki je ob njegovi valutni politiki dosti zaslužila in bo Plavšiču z vladnimi listi vred, ki so dobili obilne podpore, še najbolj hvaležna.

Uradnike in invalide vlada neprestano vleče za nos. Uradnikom je obljubljala najprej 13 mesečno plačo kot nabavni prispevek, sedaj pa tudi iz tega ne bo nič, invalidom pa natrosi vedno novih obljub, kadar napravijo kak protestni obhod okrog vladnega poslopja. Tako je bilo tudi sedaj, ko so invalidi v velikem številu protestirali po pogrebu svojega tovariša nekoga kapetana invalida, ki je v Beogradu umrl od lakote. V finančnem odboru je predlagal sam finančni minister, ki ne najde denarja ne za uradnike, ne za invalide, naj se pravoslavnim vladikam zvišajo dnevnice na 150 dinarjev. Naši poslanci so protestirali in dosegli so, da se je ta predlog vsaj odložil. Kakor se doznava, je pomočnik ministra za zunanja dela Nešič zahteval od vlade, da se ministru za zunanja dela dovoli kredit za pokritje tekočega proračuna. Minister za zunanja dela Ninčić je predvideval za leto 1922-23 neke postavke, katere se pa niso pokazale dovoljno visoke za pokritje stroškov. Radi tega je ministrstvu za zunanja dela potreben kredit, s katerim bi se imenovani nedostatk izpolnili od 1. januarja do konca avgusta t. l., to je do roka, do katerega traja sedanjí budget. Vlada je ta kredit v načelu odobrila. Radi velikih «uspehov» seveda in pa za to, ker se vodi zunanja politika še vedno brez vsakega nadzorstva od naroda in parlamenta. Finančni minister namerava izdati odredbo, da se z januarjem 1923 zvišajo takse na alkoholne pijače. To zvišanje takse bi prineslo državni blagajni več kot sto milijonov dinarjev novih dohodkov na leto. — Kam bo šel ta denar? — Za vedno večje število revežev in sirot v državi gotovo ne, dokler ostane ta režim!

ITALIJA — SRBIJA.

Beograjski listi pojejo slavo fašistu Mussoliniju, ker se je izjavil napram dopisniku beograjske «Politike», da je vedno oboževal srbsko vojsko in da bo Italija tudi pod njegovo vlado obdržala s Srbijo prijateljske zveze. Na opozoritev, da je danes Jugoslavija in na vprašanje, kako misli glede nje, je odgovoril, da imajo Srbi druga pota in cilje kot ostali Jugoslavlani in da so zanj najprej Srbi, potem dolgo nič in končno še le enkrat Hrvati, Slovenci pa najzadnji. To se pravi, Srbi naj pu stijo, da Italijani posegajo po slovenskem in hrvatskem ozemlju, pa bo najboljšje prijateljstvo.

GRSKA.

ima vojaško vlado. Prejšnji ministri so bili obsojeni na smrt in baje tudi že osmrčeni. Anglija, ki je s svojo vojno hujskarijo povzročila grške homatije, sedaj ne mora zaustaviti in uravnati vsega tega, kar je nastalo in kar se vedno hujše širi.

NA ORIENTSKI KONFERENCI.

igrajo zopet petrolejski vrelci v Mali Aziji veliko vlogo ter izzivajo hudo tekmo med angleškim in francoskim kapitalom. Tudi Amerika se oglašja, izgleda pa, da se bo mnogo lažje sporazumela z Anglijo kot pa s Francijo, katero dolži kot povzročiteljico vseh nerednosti v Evropi.

## Naša zborovanja.

Okrajni zaupni shodi Kmetijske zveze (SLS) za mariborsko okrožje se bodo vršili v času med Božičem in 6. januarjem. Na okrajnih zaupnih shodih se bo izvolilo okrajne odbore naše stranke ter se bo izdelal načrt za delovanje naših organizacij v bodočem letu. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru bo te dni poslalo krajevnim odborom naše stranke po vseh župnijah navodila za okrajne zaupne shode.

Okrajna posvetovanja (konference) odbornikov in odbornic vseh naših organizacij celjskega okrožja: Kmetijskih zvez, Delavskih zvez, zastopnikov naših obrtnikov, Izobraževalnih društev, Orlov in Mladenških zvez, Dekliških zvez in Orlic pa tudi naših zadrugarjev in posojilničarjev se vršijo v naslednjem redu: 1. Kozje (za kozjanski okraj — vzhodni del): 4. decembra ob 9. uri v okrajni posojilnici. 2. Št. Vid na Planini (za kozjanski okraj — zahodni del): 5. decembra ob 9. uri v župnišču. 3. Sevnica (za sevnški okraj): 6. decembra ob 9. uri v hranilnici in posojilnici. 4. Brežice (za brežiški okraj): 11. decembra ob 10. uri v župnišču. 5. Laško (za laški okraj): 12. decembra ob 10. uri v društveni dvorani. 6. Celje (za celjski okraj): 13. decembra ob 9. uri v tajništvu SLS. 7. Rogatec (za rogaški okraj): 18. decembra ob 10. uri v gostilni g. Sporna. 8. Šmarje pri Jelšah (za šmarski okraj): 19. decembra ob 9. uri v gostilni g. Gajšek. 9. Konjice (za konjiški okraj): 20. decembra ob 9. uri v Kmetijski hranilnici in posojilnici. 10. Starigrd (za slovenjgraški okraj): 21. decembra (ne 14. dec.) ob 9. uri v župnišču (stara šola). 11. Velenje (za soštanjski okraj): 22. decembra (ne 15. dec.) ob 10. uri v Društvenem domu. — Za načelnike in tajnike Kmetijskih zvez (SLS), predsednike(ice) in tajnike(ice) izobraževalnih društev, Mladenških in Dekliških zvez so okrajna posvetovanja obvezna, za druge je močno želeli, da se jih udeležijo. — Tajnik Krajnc.

Okrajna posvetovanja v Starem trgu in Velenju, ki smo jih v zadnji številki določili za 14. in 15. december, moramo za en teden preložiti. Okrajno posvetovanje v Starem trgu (za slovenjgraški okraj) se torej vrši dne 21. decembra ob 9. uri v župnišču (stara šola), v Velenju (za soštanjski okraj) pa dne 22. decembra ob 10. uri v Društvenem domu. Preložili smo zaradi tega, da se more teh okrajnih sestankov udeležiti tudi g. poslanec Pušenjak, ki bo poročal o političnem in gospodarskem položaju. — Tajništvo SLS v Celju.

V Trbovljah ste bili preteklo nedeljo dve zborovanja naše stranke. Predpoldne je bil shod zaupnikov KZ,

popoldne pa javen zbor, na katerem so bili po večini delavci. Na obeh zborovanjih je poročal poslanec dr. Hohnjec.

## Iz protikmetijske politike.

Samostojni hinavci. V pondeljek je Samostojna kmetijska stranka imela v Ljubljani svoj občni zbor. O zboru samem ni nič poročati, ker je eden zbor samostojnežev podoben drugemu kakor krajcar krajcarju, vsi ti krajcarji niso vredni počenega groša. Isto ceno pa je tudi prisoditi poslušalcem, ki v svoji neizobraženosti še vedno poslušajo ljudi, kakor so Pucelj, Kušar, Mermolja. Ni jih sicer več veliko, pa zato si ti zaslužijo patent zaranosti. Kako nesramno varajo samostojnezi ljudstvo, dokazuje ta-le resolucija z njihovega občnega zbora: «SKS zahteva prost izvoz vseh kmetijskih pridelkov in prohibitivno carino na njihov uvoz. Tudi prost izvoz svinj se mora omogočiti». Kdor bere to resolucijo, mora misliti, da sta dva Pucelja: eden v Ljubljani, drugi v Beogradu. Pucelj v Ljubljani je za prost izvoz vseh kmetijskih pridelkov, zlasti tudi svinj. Pucelj v Beogradu pa kot minister dovoljuje uvoz kmetijskih pridelkov iz tujine brez carine, domači živini, zlasti svinjam pa nalaga tako velike izvozne carine, da naše živine in naših svinj nihče ne kupuje, marveč morajo svinje ostati doma. Tako brez vsega sramu samostojni varajo kmetstvo ljudstvo. Ljudstvo pa je — hvala Bogu — že spregledalo in spoznalo samostojno goljufijo. Pri prihodnjih volitvah bo Pucelj I. in Pucelj II. in cela samostojna kompanija tepena ter brez izvozne carine natirana iz slovenske dežele.

Srbski listi o Slovencih. «Balkan» od predzadnje nedelje piše v zvezi z izvozom 28.000 prašičev, kateri izvoz spravlja v zvezi s Puceljem, odnosno s njegovo ženo, da so Slovenci zelo bogati, ker so baje «oplačkali» državo in namiguje, da jih treba višje obdati, ker so edini v državi v stanu plačati višje davke. Dan za dnevom napadajo srbski listi, ki pripadajo vladnim strankam, Slovence radi «uzornega» vodstva kmetijskega ministrstva, ves narod se se spravlja v čudno luč, a Pucelj vztrajno — molči, molči, molči. Dolžnost Puceljeva bi bila, če misli, da ni potrebno se potegovati za lastno čast, ali če se ne upa za isto potegovati, da bi kratko zanikal vesti o nekem nemišljenem bogatstvu Slovenije, ker imajo te vesti namen še povečati «plačkanje» Slovenije. Pucelj ne stori ničesar, akoravno bi kot minister lahko onemogočil tako pisavo vladnih listov o Slovencih in je radi tega skriv večjega pritiska davčnih oblasti na Slovenijo, katerega občutimo dan za dnevom bolj. Pucelj je skriv dejstva, da se je v mesecu avgustu in septembru okrog 50 milijonov kron davkov v Sloveniji več iztirjalo, kakor bi bilo potrebno po proračunu. Črna javnost je radovedna, kako stoji zadeva z izvozom 28.000 prašičev, kakor tudi zveze s klavnicami v Trstu, o katerih neprenehoma pišejo srbski listi in sicer v zvezi s Puceljem. «Kmetijski list» naj obširno pojasni vse, saj bo že Mrmolja dal potrebna pojasnila. Mrmolja je strokovnjak za vse kupijske in mešetarske posle, zato bodo pojasnila gotovo izčrpna.

«Kmetijski list» in novi davčni zakon. Novi davčni zakon, katerega je predložila cela vlada, ž njo vred tudi Pucelj, je nesprejemljiv za kmetstvo in delavsko ljudstvo. «Kmetijski list» o tem nič ne ve povedati, ker za enkrat še ni za Pucelja umestno lastno dete obglavljati, kakor to dela napram zvišanju carine, glede katerega še meseca avgusta in septembra ni črhnil besedice. Čudno, da še le po treh mesecih spozna Pucelj in «Kmetijski list» pogubnost zvišanja carin. Mogoče je, da bo potem, ko bo vladna večina odobrila nov davčni zakon, s katerim bo zvišala vse davke in upeljala dva nova davka, začela ogorčeno protestirati SKS, «Kmetijski list» in mesar g. Pucelj. Bolj za norca ni nikdo nikogar imel, kakor ima Pucelj. «Kmetijski list» in SKS — slovensko kmetstvo ljudstvo.

«Kmetijski list» prepisuje laži iz rajnega «Narodnega Lista», katere so bile nešetokrat ovržene. V mnenju, da je za izvojevanje stare pravde najvažnejše dognati, kako politično prepričanje je imel kdo ob rojstvu, kako se je obnašal, ko še ni bilo strankarstvo razvito na Štajerskem in so pravi resnični rodoljubi vsemu se izogibali, kar bi utegnili rušiti narodno slovo, je začel «Kmetijski list» z osebnimi napadi na naše pristaise, kateri so ves čas delovali za napredek kmetijskega stanu in marsikaj dosegli. «Kmet. listu» nujno svetujemo, da piše o ministru Pucelju, ki je bil ves čas demokrat in je le z ozirom na mandat postal samostojnež, piše naj o Stiblerju, ki je bil v vseh strankah — tudi idejno v «klerikalni» — in bo po propadu Samostojne vstopil v rdečo internacijo, piše naj o liberalcu Sancinu, hauptman rekvizitorju, ki je še danes demokrat, o Ureku, ki je bil tako delaven član KZ, kakor je sedaj delaven član SKS, o Drogenigu, ki je iz nemškutarja postal demokrat, nato samostojnež, ki tudi išče nove stranke, o starem liberalcu Rajarju in o mnogih pristaiših SKS, ki isto zopet zapuste, ko ne bo več mandatov in raznih — korit.

Korobače poljubujejo. Ustno izročilo naših pradedov pripoveduje, da so morali za časa gospodstva graščakov in valpetov naši ljudje poljubovati korobač in bič, s katerim so dobili batine. Na Hrastovcu pri St. Lenartu je bil graščak, ki je vsak teden en dan imel določen za hatinanje. Nesrečnež, kateremu sta valpet in graščak delila s korobačem batine, je moral po vsakem udarcu poljubiti surovežev roko in korobač. Nekaj sličnega opažamo dandanes. Vsak kmet, obrtnik, viničar in delavec prejema vsak dan neumljene batine od sedanje vlade. Neznosni davki, nasilne odredbe, umetno povzročena draginja in surovost pri vojaštvu, to so korobači beograjskih vladincev. Radikalni, demokrati in samo-